DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v2.87
CZU: 339.986

THE IMPACT OF TRADE WARS ON GLOBAL ECONOMY

IMPACTUL RĂZBOAIELOR COMERCIALE ASUPRA ECONOMIEI MONDIALE

TUZ Valeria, studentă, specialitatea EMREI
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: tuz.valeria@ase.md

Abstract: *Nowadays, we are witnessing major trade wars, such as the United States–China trade war, economic sanctions against Russia, and trade disputes between the United States and the European Union, that are significantly impacting the global economy. This phenomenon requires enhanced international cooperation to mitigate their negative effects. The relevance of the topic is determined by the increasing role of geopolitical factors in international trade and the shift from globalization toward economic fragmentation and protectionism. The research aims to identify the main causes, mechanisms, and consequences of trade wars on global economic stability.*
Key words: *trade wars, global economy, protectionism, economic sanctions, supply chains*
JEL CLASSIFICATION: F13, F51, F14

INTRODUCERE

Economia mondială contemporană este caracterizată de transformări profunde, accelerate de tensiunile geopolitice și de schimbarea vectorilor în relațiile comerciale internaționale. Războaiele comerciale au constituit puntea de trecere de la integrarea economică internațională la protecționism și regionalizare. Acestea sunt utilizate de către marele puteri ca instrumente strategice pentru protejarea intereselor economice și politice. Totuși, conflictele creează destabilizarea întregului sistem economic global, nu doar a economiilor direct implicate. Prin prisma acestei lucrări, vom evidenția conflicte comerciale ce s-au remarcat în ultimele decenii, examinând principalele cauze și evaluând consecințele acestora asupra creșterii economice globale și stabilității piețelor.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

1. Concepte generale. Situația economică și politică actuală la nivel global

Actualmente, economia mondială se confruntă cu incertitudini economice în contextul intensificării tensiunilor geopolitice și reconfigurarea relațiilor comerciale internaționale. Conform rapoartelor recente ale Fondului Monetar Internațional și ale Organizației Mondiale a Comerțului, sistemul economic global traversează etapa de fragmentare economică și tendințe protecționiste. Rivalitatea marilor puteri economice, precum SUA, China, Uniunea Europeană, determină aplicarea de către state a instrumentelor economice sub forma tarifelor, sancțiunilor și embargourilor în scopuri strategice, creând inconveniențe în relațiile comerciale internaționale, dezvoltate sub forma războaielor comerciale.

Conceptul de conflict comercial nu este unul recent, însă forma sa modernă de „război comercial” își are rădăcinile în teoriile economice clasice. Primele idei despre protecționism și conflicte comerciale apar în lucrările economiștilor clasici Adam Smith și David Ricardo. Deși era adeptul liberului schimb, Adam Smith a conștientizat că statele vor fi nevoite să impună restricții pentru a-și proteja industriile, ceea ce va crea o premisă pentru distorsiunile comerciale. În lucrarea sa „An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of the Nations”, economistul formulează indirect prima bază teoretică a conflictelor comerciale, reflectând asupra necesității aplicării protecționismului, elucidată în fragmentul *“By means of such regulations, indeed, a particular manufacture may sometimes be acquired sooner than it could have been otherwise.” (Adam Smith,*

1776, p.365) [5]. În completarea lui Adam Smith, savantul David Ricardo explică în profunzime cauzele apariției conflictelor comerciale în lucrarea „On the Principles of Political Economy and Taxation". În fragmentul referitor teoriei avantajului comparativ, *"Under a system of perfectly free commerce, each country naturally devotes its capital and labour to such employments as are most beneficial to each." (David Ricardo, 1817, p.89) [4],* Ricardo demonstrează că liberalizarea comerțului avantajează toți participanții sistemului, iar restricțiile creează pierderi economice și tensiuni între state. Termenul modern de ***„trade war"*** începe să fie utilizat frecvent în secolul XX, în contextul politicilor protecționiste din perioada Marii Depresiuni Economice din anii 1929-1930, căpătând semnificația descriptivă pentru fenomenul escaladării măsurilor tarifare reciproce între state. În prezent, World Trade Organization subliniază 3 elemente cheie în interpretarea instituțională a acestei noțiuni: existența barierelor comerciale, caracterul reciproc și escaladarea conflictului, *"A trade war occurs when countries impose tariffs or other barriers on each other in retaliation for trade restrictions."* [6]. International Monetary Fund abordează acest concept prin prisma impactului macroeconomic global, efectelor declanșate asupra investițiilor și creșterii economice și rolului tensiunilor comerciale ca factor de risc sistemic, *"Trade tensions and escalating tariff measures between countries can disrupt global supply chains, reduce investment, and slow economic growth"* [2].

2. Importanța analizei indicatorilor macroeconomici globali

Pentru a estima gradul influenței războaielor comerciale exercitat asupra economiei mondiale, este esențial de analizat dinamica principalilor indicatori macroeconomici globali, precum PIB-ul mondial, creșterea economică globală, și rata inflației globale, pilonii de evaluare a stabilității economiei globale, cercetați în profunzime de organizațiile internaționale IMF, WTO, UNCTAD. Economia mondială reprezintă un sistem interdependent, în care modificările politicilor comerciale ale hegemonilor globali influențează direct fluxurile comerciale, investițiile și stabilitatea financiară. Astfel, tensiunile comerciale între marile puteri nu generează doar efecte bilaterale, iar șocurile comerciale se transmit la nivel global, afectând operațiunile comerciale. În acest sens, analiza evoluției indicatorilor macroeconomici oferă o bază empirică pentru studiul de caz al conflictului comercial SUA-China, evaluând impactul asupra economiei globale.

3. Războiul comercial SUA-China

Conform rapoartelor prezentate de World Trade Organization, anul 2018 a reprezentat un moment semnificativ în economia globală, marcând începutul unei perioade de încetinire a comerțului internațional, determinate de ascensiunea rivalității comerciale între cele 2 mari puteri economico-politice ale lumii, SUA și China. Războiul comercial a prins proporții în rezultatul acumulării tensiunilor de interes economic și geopolitic pe termen lung, devenind unul dintre conflictele economice definitorii ale secolului XXI. Ascensiunea rapidă a Chinei ca putere economică globală după aderarea la OMC în 2001 a marcat punctul de escaladare a conflictului, integrarea acesteia în sistemul comercial internațional facilitându-i accesul la piețele externe, în special cea americană, consolidându-și poziția ca principal exportator mondial. Statele Unite, între timp, înregistra deficite comerciale persistente în relație cu China, în special în sectoarele strategice, precum tehnologia informației, inteligența artificială și producția de microcipuri. Diferențele structurale între modelele economice – economia de piață liberă a SUA și modelul economic mixt al Chinei, caracterizat prin intervenția statală – au amplificat concurența comercială. Disputa ia amploare odată cu accederea la mandatul prezidențial al lui Donald Trump în 2018 și stabilirea unui tarif de 25% asupra importurilor chinezești valoare de 34 de miliarde de dolari, marcând începutul oficial al războiului. [9] Declanșarea conflictului a fost direct influențat de schimbarea paradigmei economice globale, cu tendința de trecere de la globalizare la protecționism și competiție strategică. Conflictul comercial a declanșat schimbări atât în relațiile comerciale bilaterale dintre SUA și China, cât și în întreaga configurație a comerțului internațional, fiind indirect afectați și ceilalți participanți în lanțurile globale de aprovizionare. Datele prelucrate au ca scop analiza fluctuațiilor economice cauzate de războiul comercial, prin prisma indicatorilor macroeconomici din anii 2018-2025. Aceștia cuprind 3 etape de

bază ale conflictului: declanșarea și escaladarea (2018-2019), efectele cumulate și extinderea șocurilor globale (2020-2022) și etapa actuală (2025).

Tabel 1. Analiza indicatorilor macroeconomici 2018-2025

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	2025
PIB global (trilioane USD)	86,1	87,3	85,0	96,5	100,1	117,2
Creștere economică globală (%)	3,7	3,2	-3,1	6,0	3,2	3,2
Rata inflației globale (%)	2,4	2,1	1,9	3,5	7	5,9

Sursa: IMF (World Economic Outlook Database, Inflation Database), WTO (Trade Statistics & Reports), UNCTAD (World Investment Report)

Analiza dinamicii indicatorilor macroeconomici globali prezentată în Tabelul 1 sugerează o corelație directă între dezvoltarea tensiunilor comerciale între Statele Unite ale Americii și China și deteriorarea progresivă a performanței economice globale. Este de remarcat stagnarea creșterii economice globale începând cu anul 2018, determinată de introducerea barierelor tarifare reciproce între cele 2 economii. Astfel, PIB-ul global este afectat direct și înregistrează un ritm lent de creștere de doar 1,2 trilioane USD în 2019 față de 2018. Tarifele enorme impuse de către SUA asupra importurilor chinezești în estimate la peste 360 miliarde USD, precum măsurile de retorsiune adoptate de China, în valoare de 110 miliarde USD, au afectat semnificativ fluxurile comerciale internaționale, determinând creșterea costurilor de producție, reducerea volumului comerțului internațional și amplificarea incertitudinii globale. În 2019, conflictul comercial atinge punctul culminant, deoarece produce efecte sistemice în lanț. În contextul afectării lanțurilor globale de aprovizionare din cauza tarifelor extinse asupra bunurilor de consum și tehnologie, se remarcă scăderea ratei de creștere economică globală cu 0,5%. Amplificarea șocului economic are loc în 2020, în situația pandemiei COVID-19, deși efectele războiului comercial adânceau vulnerabilitățile economice existente, consolidau contextul economic fragil și creau premise pentru o nouă criză globală. Așadar, economia globală suferă un declin de -3,1% în creșterea economică, iar PIB-ul global scade la 85 trilioane USD. Datele anului curent 2025, reflectă faptul că economia globală a revenit la un nivel record al PIB-ului, cu ritm de creștere moderat și rata inflației ridicată, explicate de efectele tensiunilor comerciale ce persistă până în prezent. Această evoluție reflectă efectele cumulative ale tensiunilor comerciale, perturbărilor lanțurilor de aprovizionare și dezechilibrelor macroeconomice globale.

4. Impactul global indirect

Pe lângă efectele directe asupra economiilor implicate, războiul comercial dintre Statele Unite și China a generat consecințe indirecte în deosebi pentru economiile emergente și statele integrate în lanțurile globale de aprovizionare. Acestea au fost afectate de reducerea fluxurilor comerciale și de creșterea incertitudinii economice. În cercetarea științifică „The effects of economic sanctions on international trade in the contemporary stage" autorii subliniază că măsurile restrictive, precum sancțiunile sau tarifele comerciale, influențează direct relațiile comerciale internaționale prin limitarea importurilor și exporturilor, generând dezechilibre în fluxurile globale de bunuri și servicii. [3] Totuși, constatăm tendința marilor puteri economice de a întreprinde frecvent astfel acțiuni, fiind utilizate ca instrumente strategice, cu efecte disproporționate asupra statelor mai vulnerabile. Totodată, aceste măsuri pot genera efecte neintenționate, determinând statele afectate să își reorienteze politicile comerciale și să stabilească noi parteneriate economice. Prin urmare, impactul războaielor comerciale depășește sfera relațiilor bilaterale, manifestându-se la nivel sistemic în economia globală.

CONCLUZIE

În urma cercetării, este remarcat faptul că războaiele comerciale au un impact negativ asupra economiei mondiale, determinând declinul creșterii economice, perturbarea comerțului internațional și amplificarea instabilității globale. Observăm legătura cauzală dintre tensiunile comerciale între marile puteri și consecințele sistemice asupra întregii economii globale.

REFERINȚE:

1. Britannica Money. (2024). *US-China trade war.* https://www.britannica.com/money/US-China-trade-war
2. International Monetary Fund. (2018). *World Economic Outlook Database (October 2018). https://www.imf.org/en/publications/weo*
3. Dodu-Gugea L., Șișcan Z., Plămădeală O. (2024) *"The effects of economic sanctions on international trade in the contemporary stage"*. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/209-216_13.pdf
4. United Nations Conference on Trade and Development. (2020). *World Investment Report 2020.* https://unctad.org/publication/world-investment-report-2020
5. Ricardo D. (1817). *"On the Principles of Political Economy and Taxation"*. https://historyofeconomicthought.mcmaster.ca/ricardo/Principles.pdf
6. Smith A. (1776). "*An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of the Nations*". https://www.rrojasdatabank.info/Wealth-Nations.pdf
7. World Trade Organization. (2020). *Trade tensions and global value chains (ERSD-2020-04).* https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/ersd202004_e.htm
8. World Trade Organization. (2022). *Trade Statistics and Outlook Report.* https://www.wto.org/english/news_e/pres22_e/pr909_e.htm
9. Zhang, X. (2020). *The Impact of US-China Trade War.* Erasmus University Rotterdam. https://thesis.eur.nl/pub/53993/Zhang-Xu.pdf

Coordonator științific: DODU-GUGEA Larisa, dr.,conf.univ,.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu - Bodoni 61
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md